

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET

ZAVOD ZA TEHNIČKU MEHANIKU
DIPLOMSKI STUDIJ

Smjer: TEORIJA I MODELIRANJE KONSTRUKCIJA

Prof. dr. sc. Joško Krolo

OSNOVE MEHANIKE LOMA

Zagreb, listopad 2009. godine

SADRŽAJ

1.	Uvod	2
2.	Povijesni pregled mehanike loma	5
3.	Određivanje pouzdanosti konstrukcija primjenom mehanike loma	11
	3.1 Energetski pristup.....	12
	3.2 Pristup preko intenziteta naprezanja.....	13
	3.3 Rast pukotine ovisan o vremenu.....	14
4.	Utjecaj karakteristika materijala na lom	15
5.	Linearno elastična mehanika loma (LEFM)	17
	5.1 Atomistički pristup lomu.....	17
	5.2 Griffithov energetski pristup.....	21
	5.3 Usporedba s kriterijem kritičnog naprezanja.....	26
	5.4 Modificirana Griffithova jednadžba.....	27
	5.5 Brzina oslobađanja energije.....	28
	5.6 Nestabilnost i R krivulja.....	31
	5.7 Analiza polja naprezanja i pomaka oko pukotine.....	34
	5.7.1 Koeficijent intenziteta naprezanja $\mathcal{K}$	41
	5.7.2 Princip superpozicije.....	50
	5.8 Odnos između $\mathcal{K}$ i $\mathcal{G}$	51
	5.9 Plastičnost u vrhu pukotine.....	53
	5.9.1 Irwinov pristup.....	53
	5.9.2 Dugdal-Barenblattov model.....	56
	5.9.3 Oblik plastičnog područja.....	58
	5.10 Usporedba ravninskog naprezanja i ravninske deformacije.....	59
	5.11 $\mathcal{K}$ kao kriterij loma.....	61
6.	Elasto - plastična mehanika loma (EPFM)	66
	6.1 Širenje vrha pukotine (CTOD).....	66
	6.2 Konturni J integral Ricea.....	70
	6.2.1 Nelinearna brzina oslobađanja energije.....	71
	6.2.2 J - integral kao nelinearna brzina oslobađanja energije.....	72
	6.2.3 J kao parametar intenziteta naprezanja.....	75
	6.2.4 Eksperimentalno određivanje J integrala.....	79
	6.3 Odnos između J i CTOD-a.....	81
7.	Eksperimentalno određivanje žilavosti loma metala	86
	7.1 Eksperimentalno određivanje veličine K_{IC}	91
	7.2 Eksperimentalno određivanje J_{IC} integrala.....	92
	7.3 Eksperimentalno određivanje CTOD-a.....	94
8.	Dinamički (zamorni) lom	96
9.	Primjeri	103
10.	Literatura	122